



BORÅS STAD

Årsredovisning 2023

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	5
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	5
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	16
2.3 Verksamhetsmått	16
2.4 Jämställdhetsperspektivet	17
3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd	18
3.1 Kommunfullmäktige	18
4 Resurser	19
4.1 Nämndens verksamhet 1.....	19
5 Investeringar	24
5.1 Sammanställning Investeringsvolymer	24
5.2 Investeringar, årliga anslag	24
5.3 Investeringar som löper över flera år.....	25
6 Arbetsgivarpolitik	26
6.1 Indikatorer	28

Bilagor

Bilaga 1: 23-ÅR Vhtsammanställning

Bilaga 2: Gemensamma arrangemang 2023 Lena

1 Inledning

2023 kan summeras som ett händelserikt år där Boråsarna tagit del av konst och kulturverksamhet som rönt mycket uppmärksamhet, debatt och uppskattning och där konsten och kulturen på olika sätt har satt Borås på kartan!

Axplock från verksamheterna

Knallebiblioteken är nu ett faktum! Under ett par intensiva veckor i december ställde Biblioteken i Borås om till det nya biblioteksdatasystemet och därmed togs klivet in i det Sjuhäradsgemensamma bibliotekssamarbetet Knallebiblioteken. Kön ringlade lång utanför Stadsbiblioteket när de pionjära låntagarna växlade över och bytte lånekort till Knallebibliotekets nya. Byttorps bibliotek öppnade i början av året i nya välkomnande lokaler, biblioteket fyller en viktig funktion och har anpassat verksamhet för de barn som väntar på skolskjuts till Norrby. Viskafors bibliotek har infört mer-öppet och förvaltningen kan se att på de tre bibliotek som nu har mer-öppet så sker 20-25% av besöken på obemannade tider.

Barn och ungas intresse att ta del av öppna verksamheter ökar. På Kulturskolan i Simonsland och på Hässlehuset finns ett stort intresse för Öppen ateljé, Musiklabbet, Studion och det mångsidiga utbudet i förvaltningens lovverksamhet har ett stort deltagande. Den kommunikationssatsning som förvaltningen genomfört tillsammans med Fritid och folkhälsoförvaltningen där alla aktiviteter samlas till en gemensam lovkalender har gett goda resultat. Samtidigt växer också Kulturskolans kursverksamhet, och barn och unga har bokat nästan 2500 kursplatser i något av kulturens kreativa ämnen.

Stöd till kulturverksamhet utanför centralorten tillsammans med föreningsliv och ortsråd fortsätter, bland annat har Dalfestivalen framgångsrikt etablerat sig och sommarens festival var slutsåld och mycket uppskattad.

Arbetet med att utveckla populärmusiken i Borås tog ett positivt och konkret steg vidare under hösten, då vi stod värdar för den nationella popkonferensen På turné och samarrangerade Garagefesten. Den fina samverkan med förvaltningen för kulturutveckling på Västra Götalandsregionen och ett flertal av Borås musikarrangörer har varit en nyckelfaktor i detta arbete. Glädjande börjar det också spira av nya arrangörer, till exempel har förvaltningen stöttat en ung arrangör på hardcorescenen.

Publiken har återvänt till Stadsteatern, besöksantalet har ökat med 27% under året, ett fint kvitto på teaterns produktion av högkvalitativ och relevant scenkonst och ökade satsningar på marknadsföring. Höstens stora scen föreställning Backanterna fick uppmärksamhet både lokalt och nationellt, som en helt ny klassikerupplevelse.

Borås Konstmuseum har haft flera uppmärksammade och välbesökta utställningar i år. Boråsaren och satirtecknare Max Gustafsson satte fingret på samtiden i utställningen Samtidspsykos – Mentala psykbryt i en digital tid! Konstnärssduon Nathalie Djurberg och Hans Berg stora utställningen Only for the Wicked har varit årets mest publikdragande utställning och som även rönt internationell uppmärksamhet Utställningen bestod till största del av nyproducerade verk skapade för att passa museets lokaler, vilket är unikt.

Den utställning som väckt det absolut största mediala intresset är Concrete Setting av den iranska konstnären Sadaf Ahmadi. Utställningen blev mycket uppmärksammad när beslut fattades att inte visa en del av verket från den tilldelade utställningsytan i Kulturhusets entré på grund av säkerhetsskäl. Beslutet ifrågasattes och debatterades under ett par intensiva dagar och resulterade i att en ny placering hittades för den delen av verket inne på Konstmuseet och med ett senare vernissagedatum. Så Concrete; verket med pannår hade vernissage enligt plan den 16 september, som också är minnesdagen för mordet på aktivisten Jina Amini. Och det andra verket, Settings, som konstnären utvecklade till ett fristående verk under produktionsresans gång, hade vernissage den 21 oktober på Konstmuseet. I samband med det flyttades även pannåerna till Konstmuseet och verket Concrete Settings visas i sin helhet.

Debatten kring konstverket var som intensivast under ett par dagar i början av september, men har satt

sin prägel på arbetet även den fortsatta delen av hösten. När året nu summeras kan konstateras att uppmärksamheten bidragit till att frågan om konstnärlig frihet och yttrandefrihet lyfts och debatterats flitigt och att kampen och manifestationen ”Women, life, freedom” fått stort utrymme.

De kulturhistoriska museerna har haft ett händelserikt år med flera nytänkande och intressanta satsningar för både vidgat deltagande och konstnärlig utveckling. Satsningar på barnutställningar vid Borås museum, har fungerat väl och museet har varit välbesökt. I maj, efter en tid av renovering, återinvigdes Ramnakyrkan och har därefter fungerat mycket bättre för både program och visningar. Det nya glasscaféet har också varit en fin publikdragare.

Under sommaren fyllde Textilmuseet sin 700 kvm stora sal med en interaktiv skulptur TUBE. Till hösten invigdes Mönstrade Positioner som utforskar samtida nordisk mönsterdesign för rum och kropp, och kollektionen Craft & Couture – hantverk, hållbarhet och historia där studenter från Textilhögskolan skapat unika plagg med kostymer från Kungliga Operan som material. Även Pop-up utställningen Sju sorter blommor som konstnären Shabnam Faraee skapat tillsammans hantverkare Morteza Golestani, har rönt både uppmärksamhet och beundran.

I Stadens arbete för ett socialt hållbart Borås engagerar sig förvaltningen i att alla barn och unga i Borås ska få en god start i livet. Under året har arbetet fortsatt med riktade satsningar på språkutvecklande aktiviteter och meningsfulla kulturaktiviteter, med fokus på de barn och unga som bor i socio-ekonomiskt svaga områden. Till exempel deltar barn och föräldrar i Språkhallen på Norrby i språkutvecklande undervisning av en av lärare från Kulturskolan och biblioteken har utvecklat metoder för att slussa barn och föräldrar från Språkhallen till biblioteket på Norrbyhuset.

Utredningar, styrdokument och uppdrag

Kulturnämnden har under året hanterat och beslutat ett antal större ärenden och uppdrag; Barn och ungdokumentplan, ny styrning enligt barnkonventionen, riktlinjer och handbok för den offentliga konsten, förstudie om nytt konstmuseum, samarbetsavtal med Tore G Wärenstam stiftelse, förslag till organisation och driftsform för scen för populärmusiken, ett moderniserat arrangörsbidrag och riktlinjer för kulturmiljövården som även antagits av kommunfullmäktige.

Förstudien om ett nytt konstmuseum och förslaget till organisation och driftsform för scen för populärmusiken har under hösten varit ute för remiss och väckt kulturpolitisk debatt och engagemang för frågorna. Kulturförvaltningen har också utrett förutsättningarna för att göra Kulturskolan avgiftsfri, som redogjordes för till Kulturnämnden i oktober och har nu skickats vidare till KF för beslut.

En vision om att Borås skulle kunna bli Europas Kulturhuvudstad både påbörjades och avslutades under våren och försommaren. Det planeringsarbete som skedde och engagerade en rad olika samarbetspartners gav positiva effekter med visioner om hur Sjuhäradsregionen kan utvecklas som en kulturregion och kopplas till olika europeiska sammanhang. Bland annat fortsätter Kulturförvaltningen engagera sig i frågan om förläggargårdarna kring Häggådalen i Marks kommun kan bli ett Unesco kulturarv.

Resultatet

Resultatet 2023 blev för Kulturförvaltningen +700 tkr. Med bokslutsjusteringarna på totalt på +2 261 tkr, se nedan, blir resultatet +2 961 tkr.

De största avvikelserna är förvaltningens buffert +2 000 tkr, och Konstmuseets resultat på -2 272 tkr. Konstmuseets minusresultat justeras i samband med att Kulturförvaltningen tar upp tre bokslutsjusteringar på totalt 1 211 tkr (kompensation för driftskostnaderna för Konstbiennalen, kompensation för akuta underhållsarbeten inom Konstnärlig gestaltning och kompensation för konstverket Tornado Touch Down).

Resterande del, -1 061 tkr, av Konstmuseets underskott beror på förstudien för ett Nytt Konstmuseum samt kostnadsföring av förstudien Annelundsparken som skulpturpark.

Förvaltningen tar även upp en bokslutsjustering för Biblioteken och Kulturskolan på +1 050 tkr för

utebliven lönesatsning under 2023, gällande Biblioteken och Kulturskolan.

Verksamheterna har, under året, sökt och erhållit statliga och regionala externa bidrag. Årets nämndbidrag är 207 900 tkr.

Analys och arbetsgivarpolitik

De fortsatt pågående oroligheterna i världen, lågkonjunkturen och ökade priser påverkar också verksamhetsåret. Kulturförvaltningen har, genom att inte tillsätta vakanta tjänster, hållit ner på kostnaderna. Därför får inte inflationen och kostnadsökningarna några direkta konsekvenser på det ekonomiska resultatet. En anledning till att vakanser inte tillsatts är att det råder kompetensförsörjningsbrist för vissa yrkesgrupper, och att vissa tjänster därför är svåra att rekrytera, en utmaning vi kommer att få fortsätta att hantera framöver. Analys av det ekonomiska resultatet visar att nämndens verksamheter i stort är i balans, med undantag från Konstmuseet som är fortsatt underfinansierad för sina stora utställningar, samt att budgetramen som är allokerad till årsbidrag för kulturens föreningsliv inte räcker till.

Den omorganisation som genomfördes under året när HR-chefen lämnade och en ny administrativ chef rekryterades med ansvar för ekonomi, HR, IT och nämnd har fallit ut väl. Organisatorisk klustersamverkan med Fritid och folkhälsoförvaltningen fortsätter som en professions- och arbetsplatsgemenskap. Stadens mål att minska andelen timavlönade anses svårt och olämpligt för kulturförvaltningens verksamheter, då timavlönade är nödvändiga för att upprätthålla öppettider på kvällar och helger samt utgör viktiga instegsjobb och erfarenheter för studenter inom kulturområdet. Sjukfrånvaron inom förvaltningen ligger på en relativt låg nivå, med en total sjukfrånvaro på 5,5 procent år 2023 jämfört med 5,6 procent år 2020. Korttidsfrånvaron har minskat medan långtidsfrånvaron har ökat under 2023, med orsaker av både privat och arbetsrelaterad karaktär.

2 Grunduppdraget

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

FOLKBIBLIOTEKEN

Kultur i hela Borås

I början av 2023 invigdes nyrenoverade Byttorps bibliotek, ett integrerat folk- och skolbibliotek med en stor variation på besökare. Dels finns det många storläsare bland de boende på Byttorp, dels går en väldigt stor andel av barnen som bor på Norrby på Byttorpskolan. Biblioteket ligger i den gamla idrottshallen vilket ger en stor rymd i lokalen som är inredd för att ge lite av en lugnande skogskänsla.

Meröppet invigdes under året i Viskafors. Nu finns det tre Meröppna bibliotek i Borås, Dalsjöfors, Fristad och Viskafors. Under 2023 började biblioteken att följa upp hur många av besöken som sker under Meröppetid, för Dalsjöfors och Fristad går det att se att ca 20-25% av besöken sker på obemannade tider, bland annat var det besökare på både jul- och nyårsafton.

Sommaren hade i vanlig ordning ett tydligt barnfokus genom Sommarboken som den prioriterade aktiviteten. Sommarboken genomförs vid de flesta bibliotek i landet och är utvecklat och administreras av Västra Götalandsregionens kulturförvaltning. Många barn deltog i olika aktiviteter som kopplade till läsning, skrivande och kreativt skapande. 2023 var samarbetspartners bland annat Öppen ungdomsverksamhet på Sjöbo och Stadsbiblioteket har samarbetat med Svenska Kyrkan.

Utställningen "Från kungamakt till folkstyre" har visats på Stadsbiblioteket, Norrbyhusets bibliotek och Hässlehusets bibliotek.

Minibiblioteken, de små kapprumsbibliotek som biblioteken samverkar med Förskoleförvaltningen kring har varit en succé, nu finns minibibliotek på närmare 300 förskoleavdelningar. Förhoppningen är

att fler föräldrar inspireras till att läsa högt för sina barn och att fler familjer ska hitta till biblioteken när de vill läsa nya böcker. Båda verksamheterna har fått uppmärksamhet på regional och nationell nivå för den här satsningen.

Bredda med kultur

I vanlig ordning har många program av olika slag hållits på biblioteken, mycket glädjande är trenden att fler väljer att samarbeta med biblioteken och förlägga sina egna program dit. Här kan nämnas Klimatneutralt Borås och ABF som har haft seminarier och föreläsningar på Stadsbiblioteket. På flera av närbiblioteken har konsumentrådgivare varit och pratat om vardagsekonomi, inflation och elpriser samt bygglövsrådgivare som har kunnat hjälpa till med sådana ärenden.

I egen regi har biblioteken fortsatt med bokklubbar, bokcirklar, sagostunder, sångstunder, barnteater, robotprogrammering, författarbesök, skrivarcirklar, språkcaféer, teknikverkstäder med mera. Några höjdpunkter under året var Nora Khalils besök på Stadsbiblioteket och Norrbyhuset och Mian Lodalens författarturné vid inte mindre än fem av biblioteken i Borås.

För daglediga har Stadsbiblioteket testat boktips med 11-kaffe ett antal fredagar, något som har visat sig bli mer populärt än någon hade kunnat förutse!

Biblioteken som scen är tänkt att vara både bred och smal, det ska finnas plats för mer kända författare som lockar en stor publik, men minst lika viktigt är att smala program ska få utrymme och ge människor chansen att bli intresserade av något de inte kände till. Till de smalare men mycket viktiga arrangemangen hör de som kan kopplas till de nationella minoriteterna, under 2023 var det författarbesök på finska, men också arrangemang om hur det är att var ung same idag.

Under året har personalen på Biblioteken i Borås genomgått en utbildning i HBTQI-frågor under ledning av RFSL. I samband med utbildningen fokuserades också lite extra på HBTQI-frågor och på Borås Pride hade biblioteken dels ett tält på plats i Pride-parken samt två egna programpunkter. Edward Summanen berättade om Sveriges queera historia och det genomfördes en mycket uppskattad sagostund av ”Bland drakar och dragqueens”. Bland ”Drakar och dragqueens” återkom under hösten till Stadsbiblioteket och ungdomsklubben Fenixorden som själva hade önskat att få träffa och prata med en dragqueen-artist. Ett besök som blev mycket uppskattat.

Till sist är det kul att kunna lyfta fram det fina samarbetet som biblioteken har med äldreomsorgen kring teknikträffar på flera av Vård- och äldreförvaltningens mötesplatser samt den högläsning för dementa som några av biblioteken håller i och som har fått en skjuts efter bibliotekens tillgänglighetsprojekt under 2022.

Knallebiblioteken:

I december bytte Biblioteken i Borås biblioteksdatasystem och använder nu ett system som heter Quiria. Sådana här teknikövergångar orsakar alltid en del problem och frustration, men jämfört med det förra systembytet 2009 så har detta gått över förväntan. Med början 18 januari 2024 kommer de andra kommunerna i samverkan in i samma system och det kommer att gå att låna och lämna fritt i de olika kommunerna i samverkan. I slutet på mars är alla åtta kommuner inne i det nya systemet. Inledningsvis kan vi se att det blir bökigt att slå ihop åtta olika bibliotekskataloger, men med tiden kommer detta att bli en samverkan som kommer att leda till ett mycket större utbud och en bättre service för Borås invånare. I Knallebiblioteken ingår Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda.

Utmana med kultur

Stadsbiblioteket har börjat med Shared reading, en mycket intressant form av fördjupande läsning där deltagarna läser en kortare text framtagen av cirkelledaren. Texten läses gemensamt och man stannar upp ofta för att förutsättningslöst diskutera.

Sandareds bibliotek har under året visat på AI-möjligheter kring att skapa bilder och fake news, resultaten finns att se på Sandareds bibliotek.

Under 2023 fick Biblioteken i Borås statliga medel i det så kallade läsfrämjandelyftet, som syftar till att utveckla personalens kunskaper inom just läsfrämjande. Biblioteken i Borås valde att låta tre

medarbetare gå en kurs i UX för att sedan använda den metoden internt med kollegorna för att ta fram en utbildning. Arbetssättet har lett till uppmärksamhet regionalt och en av medarbetarna har pratat på bokmässan och är inbjuden till regionbibliotek Jönköping för att prata om arbetssättet även där.

En utmaning för biblioteken och för Borås i stort är stadens 7-9 åringar. Många av dessa går inte på fritids, de kan inte gå hem och de kommer inte in på fritidsgårdarna då de har 10-årsgräns. Detta leder till att många i åldersgruppen hänger på biblioteken. Detta försöker biblioteken att göra något positivt av, men det är mycket svårt då det de söker är en fritidsgård och inte ett bibliotek, något som gör att det också blir en del missämja med övriga besökare. Förhoppningsvis kan Skolan som arena vara ett sätt att göra något bra för den här åldersgruppen.

Socialt hållbart Borås

Projektet Lokal demokrati i en digital tid avslutades under 2023. Projektet skulle ha avslutats tidigare, men som ett resultat av de aktiviteter som genomfördes 2022 föddes nya idéer kring samverkan mellan biblioteken, Borås Tidning och Lindholmen science park. I det här fallet att ge ett antal unga boråsare chansen att få uttrycka sig på sina egna villkor med stöttning från BT och biblioteken. Tre unga kvinnor tog chansen och har under året givit ut första numret av magasinet T(UNG)T. Ett fantastiskt fint arbete och en slutprodukt att vara stolta över, för 2024 vill biblioteken fortsätta att testa arbetssättet att möjliggöra för unga personer att få uttrycka sig på sina egna villkor men med stöttning, att vara möjliggörare helt enkelt.

Ett annat resultat av projektet är att de involverade nu ser på möjligheter att fortsätta samverka och söker medel till en förstudie om bibliotekens och media roll vid kris, med fokus på de invånare som har lågt förtroende för samhället.

Bibliotekens del i Språkprojektet på Norrby, avslutades under 2023 med resultatet att en ny metod har börjat användas för att fånga upp familjer på Norrby. För Norrbyhusets bibliotek innebär detta att de familjer som går utbildningen i Språkhallen vid ett av tillfällena tas med till biblioteket, får en introduktion och sedan en personlig kontakt med bibliotekarie. Familjerna erbjuds sedan att bli inbjudna till träffar på biblioteket, som en uppföljning till utbildningen i Språkhallen och för att inte tappa kontakten med familjerna.

Skolbiblioteken

Under 2023 invigdes Myråsskolans nya bibliotek.

SKUA – Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen har fortsatt och bibliotekarierna är med på utbildningen, vilket har givit bättre kontakter med både lärare och rektorer.

Under 2023 blev det klart att Borås Stad finansierar bibliotekarietjänster till den nya grundskolan, Fredriksborgskolan, mycket positivt.

PUBLIKA MÖTEN

Kultur i hela Borås

För att nå barn och deras vuxna i andra områden i Borås än de centrala delarna, placerar Publika möten arrangemang också utanför Kulturhuset. Teaterföreställningar för barn har visats på Trandareds bibliotek, Sandareds bibliotek, förskolor i Bredared och Byttorp t ex. I juni genomfördes Cirkusveckan i Målsryd, som är på väg att bli en tradition, riktad specifikt till denna ort. Marknadsföringen för arrangemanget gick endast ut i Målsryd för att säkerställa att just barnen där får plats i första hand. Cirkusskola och cirkusföreställning genomfördes med både externa aktörer och i samarbete med Kulturskolans lärare. 130 barn deltog under veckan.

Under tre sommarlovsveckor hade 10 ferieanställda ungdomar uppdrag att turnera i Borås med en egen dansföreställning, framtagna med koreografen Mpululu Ntuve. Stora Teatern i Göteborg har förlagt två dansresidens till Borås. Stora residenset bestod av Jenni Louwen och Sean Ge. Lilla residenset bestod av Tevin Redvall. De arbetade med att ta fram föreställningar inför hösten, men har också genomfört workshops för dansintresserade unga och för feriedansarna. Residensen är en satsning på unga lovande dansare i Västra Götalandsregionen. Satsningen genomfördes i samarbete mellan Dans - och Teaterfestivalen, Förvaltningen för Kulturutveckling, Vara Konserthus, Vitlycke Centre for Performing

Arts, Vänersborg Kommun och Borås Stad med stöd av Västra Götalandsregionen. Lokalt i Borås möjliggjordes residensen av Hässlehuset, Kulturskolan, Regionteater Väst och Stadsteatern genom samordning av Publika möten.

Publika möten har efter sommaren medverkat som medarrangör till föreningen Dalen4Musik som för andra året arrangerade Dalfestivalen i Dalsjöfors Folkets Park. Årets upplaga av festivalen blev tidigt slutsåld och ny festival planeras för 2024.

Barnkultursekreteraren är samordnare för VGRs arrangörstöd i Borås. Genom stödet kan skolor och andra aktörer arrangera aktiviteter och engagera professionella artister till ett subventionerat pris. Även bussresor kan subventioneras. Summan för varje kommun baseras på antal barn i kommunen.

Barnkultursekreteraren deltog i Boråsregionens delningsträff om barnrättsarbete och implementering av barnkonventionen. Hon har också under året inlett en ”turné” i kulturförvaltningens verksamheter för att introducera kulturförvaltningens barnkulturprogram, som blivit en del av Kulturprogrammet, samt arbetat fram ny rutin för styrning enligt Barnkonventionen.

Bredda med kultur

Verksamheten noterar att intresset för barnkulturarrangemangen ökar inom t ex Lördagsbarns omfång, men fortfarande finns svårigheter att få skolorna att besöka de riktade arrangemangen.

På Kulturhusets utomhusyta för utställningar visades fotografen Ismail Abdelkareems bilder med motiv från sitt hemland Egypten som senare på året byttes av med utställningen Drömmen om Norrby, vilken producerades inom ramen för Socialt Hållbart Borås.

Röda Kvarns bioprogram har målsättningen att vara ett inkluderande kulturfönster mot världen genom både prisvinnande filmer med internationell lyskraft och stor variation i ursprung, tilltal, tematik och visuell utformning.. Det har visats dokumentärer, angelägna samhällsskildringar, rockkonserter, och operaföreställningar med ”Live på bio” och film med HBTQ-tema i samarbete med Pridefestivalen/RFSL Sjuhärad. Våra särskilda kultklassikervisningar ”Throwback Thursday” fortsätter locka nya publikgrupper, inklusive besökare från andra städer.

I samverkan med Textilmuseet, Danskompagniet Språng och Skådebanan genomfördes en workshop och seminarium med temat Kultur över gränser och funktionsöverskridande perspektiv. En givande och tankeväckande kväll med möjligheten att utifrån egna erfarenheter samtala om vem som har rätt till konstnärliga och kulturella rum.

Arbetet med Utveckling av populärmusikscen har gått vidare. Förslaget om drift och organisation gick ut på remiss i slutet av året till förvaltningar, organisationer och representanter för olika intresseområden. S k rundabordssamtal började genomföras i december och fortsätter i början av 2024. Målgrupper för dessa samtal är intresserad allmänhet, näringslivet, fria kulturlivet och fria musikaktörer. Resultatet från dessa möten samt remissrundans resultat sammanställs och presenteras för kulturnämnden i april 2024.

Ett exempel på nya unga arrangörer inom musikområdet är den påbörjade serien hardcore-konserter med stöd av Publika möten och bidraget En snabb slant. Den första konserten genomfördes i Vävarsalen i Kulturhuset och arrangören samarbetar nu vidare med kulturföreningen Tåget. Denna insats är också ett led i arbetet med att utveckla populärmusikscenen i Borås genom att uppmuntra och stödja unga arrangörer.

Arbetet med en omgörning av Kulturhuset tog sin början i slutet av året. Visionen är ett välkomnande, modernt och funktionellt kulturhus för både besökarna och de som arbetar i de publika ytorna. Arbetet med den fysiska ombyggnaden projektleds av Lokalförsörjningsförvaltningen men ombyggnaden kommer i sin tur att innebära förändringar i rutiner och arbetssätt för medarbetarna.

Utmana med kultur

Inom projektet Magasinsgatan 8 utnyttjas vintertiden till skisskvällar inför att varmare väder möjliggör aktivitet på själva platsen. Många konstnärer inom fältet engagerar sig och tar initiativ som med stöd från Publika möten håller igång det som sker på den öppna väggen. Ett sådant jam i november med Borås Graffitistars resulterade i en vernissage på Garage-festen, det stora livetestet för hur samarbete och organisation kan se ut för en populärmusikscen. Garagefesten, med flera etablerade band ägde rum i början i oktober i ett stort garage på Västerbro och blev lyckat, inte bara publikt utan också för att de samarbetsområden och kunskapsområden som behöver processas inom 2024 års arbete med

Aktivitetsplanen konkretiserades. I samband med Garagefesten genomfördes i samverkan med VGR seminariedagen På turné, där representanter från Borås kulturförvaltning och kulturnämnd deltog i ett panelsamtal om arbetet med förutsättningarna för en scen för populärmusik i Borås.

I maj besökte Hiphopbussen Norrbyhuset och bjöd på workshop med Redline Recordings och konserter med Aki och Blen samt lokala artister som Janne och Vem E Vina (Alvina Birgersson).

Röda kvarns program utformas i syfte att ge besökarna en bredd av nya och utmanande kulturupplevelser- och skildringar. Repertoarvalet har visat sig framgångsrikt och Röda Kvarn har ökat antalet besökare på de öppna visningarna från ca 7000 till ca 9000 sedan 2022. Det som lockat mest är specialvisningarna med exklusiva filmer, Throwback Thursday och Live på bio.

Verksamheten har möjliggjort att Boråskonstnären Sadaf Ahmadi visat sitt verk Concrete på Kulturhuset. Utställningen blev mycket uppmärksammas när beslut fattades att inte visa en del av verket från den tilldelade utställningsytan i Kulturhusets entré på grund av säkerhetsskäl. Beslutet ifrågasattes och debatterades under ett par intensiva dagar och resulterade i att en ny placering hittades för den delen av verket inne på Konstmuseet och med ett senare vernissagedatum.

Så verket visades i två omgångar. Den 16 september, som också är minnesdagen för mordet på Jina Amini, var det vernissage på Concrete. Verket med pannår visades i Kulturhusets nedre foajé och innehöll en mycket laddad och känslomässig interaktiv performativ del där publiken knackade fram porträtten av de döda aktivisterna. Vernissaget avslutades med ett konstnärssamtal på Stadsbibliotekets scen.

Det andra verket, Settings, som konstnären utvecklade till ett fristående verk under produktionsresans gång, hade sedan sitt vernissage den 21 oktober på Konstmuseet. I samband med det flyttades även pannåerna till Konstmuseet och verket Concrete Settings visas i sin helhet.

Debatten kring konstverket var som intensivast under ett par dagar i början av september, men har satt sin prägel på arbetet även den fortsatta delen av hösten. Frågan omskrevs flitigt i pressen med bevakning både lokalt, nationellt och internationellt. Frågan ledde också till en JO anmälan som senare avskrevs, och förvaltningen fick på ett par dagar in 133 synpunkter av varierande natur. Beslutet att inte visa, och sedermera flytta utställningen fattades av Kulturchef som därefter också frontade frågan utåt.

KULTURSKOLAN

Kultur i hela Borås

Verksamheten vid Kulturskolefilialerna har nått fler deltagare under hösten 2023 och kulturskolan upplever en god kommunikation vid de grundskolor där verksamheten bedrivs. Från och med vårterminen 2024 slås Särilaskolan och Byttorpskolan ihop och bildar en enhet, vilket gör att antalet Filialskolor nu räknas till sju stycken. Dialog med grundskoleförvaltningen har påbörjats under hösten 2023 och kommer fortlöpa under 2024, där fokus är att se över nuvarande skolors verksamhet samt behov av verksamhet.

Kulturskolan ser vid årets slut ett positivt resultat kring utökning av Kulårsverksamhet vid anpassad grundskola (f d grundsärskola) i kommunen. Verksamhet på landsbygd har bedrivits hösten 2023, där antal deltagande barn har varierat vid de olika skolorna. Verksamheten kommer därför att se över val av skolor inför 2024 så att så många barn och unga på landsbygd ska erbjudas möjlighet att ta del av kulturskolans verksamhet på sin fria tid. Verksamheten på landsbygd har möjliggjorts via riktade medel ur nämndbudget, men också via bidragsmedel från Statens Kulturråd.

Den omfattande utåtriktade verksamheten kulturskolan ger har under 2023 bjudit på många fina möten mellan elever och publik. Arrangemang som till exempel Funkisgala, elevafton, Musiklabbskonsert, orkesterkonserter, läger och resor är ett urval av kulturskolans föreställningar och arrangemang som genomförts under 2023.

Under 2023 har även lovverksamhet genomförts på februarilov, påsklov, sommar samt höstlov, vilket möjliggjorts med utökade nämnbidraget riktad mot öppen verksamhet samt bidragsmedel från Statens Kulturråd. Lovverksamheten är välbesökta arrangemang där kulturskolan ser betydelsen av att erbjuda verksamhet på barns fria tid även på lov.

Bredda med Kultur

Arbetet med ny extern hemsida har pågått under hösten 2023. Syftet är att visa på en mer tillgänglig hemsida ut mot kund, för att bli än mer synliga och närvarande för Borås Stads vårdnadshavare och unga samt andra aktörer som kulturskolan samverkar med. Sidan planeras att vara klar i början på vårterminen 2024.

Implementeringen av Kulturskolans elevsystem StudyAlong har gått bra under hösten 2023. Funktionen att kund bokar plats och betalar direkt via swish eller betalkort har mottagits väl. Kulturskolan får i och med nya elevsystemet tillgång till bättre statistik kring deltagande och sökande elever och ger en tydlig bild ut mot kund kring tillgängligt kursutbud. Inför 2024 kommer verksamheten ser över hur man fullt ut ska hantera kösystemet.

Utmana med kultur

Under höstterminen 2024 har kulturskolan arbetat för ett större utbud mot målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Detta har resulterat i att kulturskolan nu erbjuder Kulåret för barn i anpassad skola. Kulåret har mottagits väl av målgruppen. Nytt för höstterminen är också att en grupp i det redan så inarbetade konceptet ”Diggarna” har startats upp för yngre deltagare. Arbetet med att synliggöra kulturskolans utbud i StudyAlong är också ett viktigt arbete som administrativ personal arbetat med under hösten 2023. Detta kommer att synliggöras i och med lanseringen av nya hemsidan i början på vårterminen 2024.

Under hösten 2023 har kulturskolans personal genomgått utbildning inom HBTQI-frågor och är nu diplomerade. Kunskapen kommer fortsatt ligga som grund i arbetet kring bemötande och allas lika värde i mötet med verksamhetens barn och unga.

Tillsammans med lokala samverkansgruppen på kulturskolan har ledning och representanter från lärarfacken arbetat med HÖK 21 där fokus har varit att ta fram en kompetensförsörjningsplan för kulturskolan. De fyra områdena; arbetstid, arbetsmiljö, arbetsorganisation samt lönebildning ingår i detta långsiktiga arbete.

Socialt hållbart Borås

I oktober 2023 gick kulturskolan in i ett nytt stadenövergripande treårigt projekt inom Skolan som Arena. I samverkan med Grundskoleförvaltningen, Fritid och folkhälsoförvaltningen och föreningslivet är syftet att möta barn och unga i deras närområde med aktiviteter. Kulturskolan har tilldelats 50% pedagogtjänst som ska fördelas på skolorna på Hässleholmen (Bodaskolan och Fjärdingskolan) samt på Norrby (Byttorpskolan).

Sedan hösten 2023 är kulturskolan delaktig i projektet Språkhallen på Norrby. Verksamheten har för avsikt att pågå under hela 2024 och är ett samverkansprojekt med Förskoleförvaltningen och Biblioteket.

Under 2023 ser vi att kulturskolans öppna verksamhet har slagit igenom stort. Öppen ateljé på Simonsland och mötesplats Hässlehuset är nu ett väl inarbetat koncept med stort deltagande, speciellt i åldrarna 4-12 år. För de lite äldre besökarna (ofta ungdomar från högstadiet och gymnasiet) har Musikklubb blivit ett uppskattat koncept. Här har eleverna tillgång till replokal vardagar 14.00 – 20.00 och lokalen nyttjas fullt ut under öppettiderna.

Regional samverkan

Nätverksarbetet inom Sjuhärad och Göteborgsregionen har löpt på under 2023, och nya former utvecklats (till exempel digitala nätverk-/fortbildningsdagar) och på så sätt har betydelsefulla möten för kulturskolans elever och lärare kunnat genomföras. Inom Sjuhäradsnätverket har bidragsmedel möjliggjort att en projektanställning av regional utvecklingsledare fortsatt under 2023 med fokus för att jobba med regionalt utvecklingsarbete mellan kulturskolorna i Boråsregionen. Borås Kulturskola ansvarar för budget och anställning i nära samarbete med Boråsregionen. Finansiering för projektanställningen löper fram till juni 2024.

BORÅS KONSTMUSEUM OCH OFFENTLIG KONST **Kultur i hela Borås och i Västragötalands regionen**

Med den turnerande Lars Tunbjörk-utställningen och föreläsningar i alla kommuner är Borås Konstmuseum synlig över hela regionen.

Museet har genomfört ett flertal stora utredningar på uppdrag av Borås Kulturnämnd under året. I samarbete med Tore G Wärenstams stiftelse har ett nytt samarbetsavtal tagits fram med syfte att tydliggöra och förstärka arbetet med förvaltandet och utvecklingen av den lokala konstens position. I samarbete med Lars Tunbjörks stiftelse har verksamheten presenterat en utvecklingsplan för fortsatt samverkan med mål att lyfta fotokonsten.

Ett nytt styrdokument för offentlig konst med tillhörande riktlinjer har antagits av Kulturnämnden. Årets största och mest framtonade utredning är den spännande förstudien ”Borås nya Konstmuseum”, efter en remissgenomgång kommer museet fokusera på att förankra och förverkliga förstudien under 2024.

Utanför museets väggar arbetar museet framgångsrikt med gestaltad livsmiljö och offentlig konst i nära samarbete med stadens olika förvaltningar och näringsliv. Samverkan kring utformning av stadens offentliga miljöer gör att resurserna används mer kostnadseffektivt. Konstmuseet ingår tillsammans med Tekniska förvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltning och Fritid och Folkhälsoförvaltningen i projektgruppen för Viskans Park, en fem kilometer lång sammanhängande park där är man ska kunna ta sig genom hela staden i en grön miljö utan biltrafik. Gemensamt tas det fram ett långsiktigt gestaltungsprogram förankrat i Borås kulturarv och sociala dimensioner. Verksamheten har anlitat MAA Studio som konstkonsulter och i samverkan med ansvariga landskapsarkitekter och en projektgrupp ska de ta fram ett koncept för den offentliga konsten i hela området. Som ett delmoment i arbete med Viskans Park får Hallbergsplatsen en ny gestaltning vilket påverkat platsen för skulpturen *Mate Hunting som* fått en ny mer framträdande plats i Stadsparken.

Övriga skulpturer som fått nya placeringar under året är Kerstin Dahl Noréns skulptur *Kapsel* som varit placerad vid Hallbergsbron, den har fått en ny placering i Annelundsparken samt att Anna Stakes skulptur *Gestalter* har flyttats till Ramnsparken.

Den offentliga konsten är en del av det moderna kulturarvet och behöver vårdas och underhållas. Det krävs omfattande arbetsinsatser för att hinna med att underhålla stadens skulpturer, muralmålningar samt alla konstverk i offentliga byggnader, museet saknar egen konservator och tjänsten måste upphandlas vid varje tillfälle. Enklare åtgärder kan utföras av Servicekontoret efter instruktioner av konservator som t ex klottersanering. I samband med ombyggnationen av Särilaskolan har äldre platsspecifika konstverk restaurerats. Konstnären Tim Timmeys verk från No Limit Artscape 2020 plockades in för översyn efter återupprepad skadegörelse och är nu återplacerades vid Magasinsgatan.

Museet utför även en del konstplaceringar där Kommunfullmäktigesalen fått ett nytt platsspecifikt textilt verk av konstnär Inga-Lill Sjöblom från Borås. Även kommunalrådets tjänsterum har berikats med konst från museets konstsamling.

När det gäller museets nya uppdrag Urban konst och stadens muralmålningar så har verksamheten börjat med att göra en grundlig besiktning av samtliga muralmålningar, träffat alla fastighetsägare och förnyat byggloven.

Bredda med kultur

Genom enprocentsmedel för konst når museet ut brett med konsten. Gestaltungsprojekt i förskole- och skolmiljö utgör ofta barns första möte med samtidskonst vilket breddar perspektivet och öppnar för dialog och reflektion om vad konst kan vara och handla om. I början av maj invigdes Stinebackens förskola med två nya konstgestaltningar av konstnärerna Ann Ahlbom Sundqvist och Theo Ågren som båda kommer från Borås. Den nya konstnärliga gestaltningen på Särilaskolan görs genom ett medskapandeprojekt som leds av konstnär Saadia Hussein. Under året har hon haft dialog och workshops med 90 elever ur skolans årskurs sju. Projektet kommer att resultera i ett permanent konstverk som lever kvar och berikar vardagen för eleverna på skolan.

Yrkesverksamma konstnärer har anlitats för att hålla workshops för skolklasser och under skollov. På sommarlovet ordnades Konstkollo med Charlotta Hammar, under höstlovet skapade deltagande barn

Ljudskulpturer med stöd av ljudkonstnärerna Gabriel Edvinsson och Gusten Aldenklint och Max Gustafson har anlitats för att hålla ett antal serieworkshops för skolklasser på temat humor. Under hösten har ett omfattande deltagarbaserat projekt med folkhögskoleelever från hela regionen genomförts inom ramen för FOKIS (Folkbildning och kultur i samverkan). Museet har också samarbetat med Norrbyskolans förskola och haft workshops med 140 barn, resultatet visades sedan i en stor utställning där föräldrar bjöds in.

Visningsverksamheten har kommit igång med hög intensitet under året. Det gäller såväl den offentliga konsten som besök av skolklasser som vill ta del av utställningarna. Det har även ordnats visningar på persiska där konstnär Sadaf Ahmadi har anlitats för att hålla ett antal personliga visningar av sin utställning *Concrete Setting*.

I samarbete med filmkonsulenterna på Förvaltningen för kulturutveckling, VGR initierades en ny programserie Konstfilmklubben. Vid första tillfället som var i december visades filmen "Ett ögonblick av oskuld" (Mohsen Makhmalbaf, 1996). Efter filmen följde ett fördjupande samtal med psykologen och konstnären Nazanin Raissi. Verksamheten har även medverkat i Borås Pride, i den årligt återkommande kulturfestivalen Mukulat för sverigefinsk barnkultur, konsthelgen Galleri Galej, samarbetat med Centrum för fotografi, Västra Götaland mm.

Utmana med kultur

Konstmuseet har visat ett varierat utbud av utställningar som alla utmanar på olika sätt. Med utställningen *Borås Bright Art* utmanades Boråsarna i det offentliga rummet och på museet. I april öppnade två utställningar som båda var utmanande i sitt uttryck, satirtecknare Max Gustafsson med utställningen *Samtidspsykos – Mentala psykobryt i en digital tid!* Vidare gav Charlotta Hammars fotografier utmanande perspektiv och belyser vår samtids ekologiska kris i utställningen *Sound of Sirens*.

I juni öppnade konstnärduon Nathalie Djurberg och Hans Berg stora utställningen *Only for the Wicked* som varit årets mest publikdragande utställning och som även rönt internationell uppmärksamhet. Utställningen bestod till största del av nyproducerade verk skapade för att passa museets lokaler, vilket är unikt. De flesta andra utställningar som man kan se av konstnärduon av inlånade verk från andra institutioner. Till utställningen producerades en publikation i samverkan med Art & Theory som distribuerades internationellt. Boksläppet skedde i samarbete med GIBCA (Göteborgs Konstbiennial) och under boksläppet gav Hans Berg en livekonsert på museet och konstnärduon fanns på plats för att signera katalogen.

Den utställning som väckt det absolut största mediala intresset är *Concrete Setting* av den iranska konstnären Sadaf Ahmadi. Utställningen lockade även till ett Kulturministerbesök. I november besökte Parisa Liljestrand museet, hon fick en personlig visning av konstnär Sadaf Ahmadi. Kulturministern passade även på att se museets övriga utställningar samt att hon var intresserad av att höra om museets arbete med den offentliga konsten och samarbeten med näringslivet. Besöket avslutades med en skulpturvandring.

Under oktober hade museet ytterligare två vernissager, *Women doing nothing* med konstnär Ina Porselius, vinnare av konstfilmspriset 2022 i Frame Filmfestival, samt en utställning med fotograf Pieter Ten Hoopen. Ten Hoopen var årets vinnare av Lars Tunbjörks-priset och invigningsdagen bjöd även på föreläsning och besök i stadsarkivet.

I december öppnade årets sista utställning, *When I Crack I Expand* en stor separatutställning med konstnär Tove Kjellmark som kommer att visas under våren. Utöver nämnda utställningar visas en utställning med verk ur museets konstsamling. Utställningen visar ett utsnitt ur samlingen där kopplingen mellan historisk och samtida konst tematiskt byggts upp för att skapa nya möten och perspektiv. Under hela året har det även arbetats med planering och förankring inför kommande biennial. Det bedrivs ett konceptuellt forande, kontakter skapas och dialoger förs med externa internationella parter som konstnärer, curatorer, gallerier och institutioner.

DE KULTURHISTORISKA MUSEERNA

De kulturhistoriska museerna har haft ett händelserikt år med flera nytänkande och intressanta satsningar för både vidgat deltagande och konstnärlig utveckling. Totalt sett har Borås museum haft en

bra säsong medan Textilmuseet har tappat besökare. 40 000 besökare på Textilmuseet (målsättningen är 50 000) skiljer sig starkt från rekordår som 2022 men även från flera tidigare år. En analys visar att familjer och barn fortsatt att komma, andelen barn och unga är högre i relation till totalantal, medan övrig vuxenpublik har minskat. Det kan möjligen härledas till satsningen på TUBE men även till det faktum att Textilmuseet har inträdesavgift under en tid när allmänhetens plånböcker blivit tunnare. Det interna arbetet på museet har tyvärr varit pressat. Förutom alla planerade utställningar har ett antal medarbetare jobbat parallellt med den nya basutställningen Omstart Mode som öppnar våren 2024. Processen visade sig mer tidskrävande och arbetsam än en normalproduktion. Höga krav har ställts på återbruk och innehållet i utställningen har fordrat mängder av kontakter med sakkunniga inom textil hållbarhetsområdet. Arbetet har trots detta varit både givande och utmanande vilket gynnar lärandet inom organisationen.

Kultur i hela Borås och Västra Götalandsregionen

Museernas digitala satsning fortsätter att bära frukt. På Digitalt Museum finns nu cirka 9000 objekt presenterade. DKMs samlingar består av ca 100 000 föremål och är till stor del uppbyggda av gåvor som privatpersoner och företag från Sjuhärad har skänkt under åren. Under året har museerna fått nya betydelsefulla gåvor till samlingen, exempelvis en gräddkanna i empiri tillverkad 1825 i Borås av silversmeden Hans Israel Lyberg samt en dräktsamling från Toarp med 80 föremål från 17-1800-talet i form av kjolar, livstycken, västar, förkläden, handskar, huvudbonader och halskläden. Till samlingarna hör ju också byggnaderna på friluftsmuseet i Ramnaparken och 2023 har Sjötoftaboden fått ny takläggning, ett arbete som utförs i samverkan med Lokalförsörjningsförvaltningen. Museets samlingar har även varit med på Göteborgs 400-årsfödelsedagsfirande då plagg från Bröderna Magnusson ställdes ut i damavdelningen på NK Göteborg. Under hösten påbörjades även vetenskapliga tester på mossfynd Dannikekvinnan i ett försök att utvinna DNA samt göra isotopanalyser på skelettet och dendrokronologist prov på trävirket i kistan.

FORM & folk har fortsatt att skapa mervärde genom att ge sig ut i Västra Götaland, träffa aktörer, sett allt fantastiskt som görs och samtalat kring gemensamma frågor. Projektet har nu besökt; Rörstrands Museum, Egnahemsfabriken, Folkateljén, Limmareds Glashus, Gula Fabriken i Tranemo, Väveriet och lerverkstaden i Uddebo, Konsthantverkscentrum VG, Slöjdens hus i Skövde, Mötesplats Steneby och Not Quite. Tillsammans med SPOK Västra Götaland och Svensk Form Väst drivs även projektet DES&DO! som matchar 14 formgivare och lokala tillverkare i en testbädd. Genom ett Open Call har möjlighet också getts för medlemmar i Konsthantverkscentrum att sälja sina produkter i Textilmuseets butik.

Bredda med kultur

Satsningar på barnutställningar vid Borås museum, Mumin och Vallbarnen, har fungerat väl och museet har varit välbesökt. Framförallt har deltagande i särskilda familjevisningar ökat markant. I maj, efter en tid av renovering, återinvigdes Ramnakyrkan och har därefter fungerat mycket bättre för både program och visningar. Kommunikationen av Borås museums erbjudanden har förstärkts genom en ny hemsida. Det nya glasscaféet har också varit en fin publikdragare. Museiresan, en upptäcktsfärd och aktivitet för hela familjen har under sommaren aktiverats på både Textilmuseet och Borås museum liksom 27 andra arbetslivsmuseer i Västsverige.

Besöken i DIY på Textilmuseet ökar, förutom familjer och enskilda besökare som nyttjar ytan till egna kreativa projekt samlas exempelvis olika stick- och sygrupper, det sys kostymer, SY-LAN genomförs, workshops för textilkonstnärer skapas och UF-företag tar fram projekt.

Textilmuseet visade tillsammans med FORM & Folk och Svensk Form utställningen Ung Svensk Form 2023 som presenterade 23 unga formgivare som bjuder in publiken att reflektera över vad design kan göra för människor och samhällen.

Textile Days genomfördes i november och är ett samarbete mellan organisationerna i Textile Fashion Center och näringslivet, med syfte att skapa en årlig mötesplats med affärsnytta i fokus för textil och modebransch. Under två dagar erbjuder Borås Textila Kluster en buffé av möten, föreläsningar och workshops med fokus på framtidens textil och modebransch. Evenemanget blev mycket lyckat och välbesökt med över 700 deltagare.

Adam James var inbjuden av Form & folk att ha ett residens på Textilmuseet i totalt fyra veckor under vintern 2022-2023. Temat var Textil lek. Ganska snart innefattade residenset också Borås museum och tidsresan mellan de historiska samlingarna och den högteknologiska textilforskningen. Adam vill gestalta det spänningsfält som finns mellan bevarande och förnyelse och vem som har makt att bestämma över det. Så här långt har han gjort ett idéutkast till ett LARP, ett "live action role play" som planerats vidare hela 2023 och med stöd från Kulturbryggan kommer realiserats som ett fullskaligt rollspel 2024.

Utmana med kultur

En sedan länge önskad idé att fylla rymden i den 700 kvm stora salen på Textilmuseet med en interaktiv skulptur kunde genomföras med projektet TUBE. Det fungerade utmärkt konstnärligt och drog många nya yngre besökare till museet men gick inte lika väl hem hos museets vanliga publik som uteblev under visningsperioden. Under första halvåret visades även utställningarna Textila skikt med verk från den egna konstsamlingen, EXIT som var en lekfull och välproducerad inblick i nyutexaminerade designers textila visioner och Pop-up utställningen Sju sorter blommor, en matta över det svenska landskapet och en hyllning till djur, natur, vatten, liv och de världar som finns i sagorna. Sju sorters blommor fick stor medial uppmärksamhet och specialintresserade besökare då tre kvadratmeter matta gjord efter alla de regler traditionen i Iran kräver för att återskapa en spegling av paradiset på jorden. Konstnären Shabnam Faraee fick idén att göra mönstret till mattan och producera den efter att ha läst om hantverkare Morteza Golestani, som 2015 flytt till Sverige. Ett välbesökt konstnärssamtal genomfördes vid öppningen av utställningen.

Under maj och juni visade även Pop-utställningen Kroppen i design där Faseeh Saleem, biträdande professor vid Pakistan Institute of Fashion and Design, i sin forskning vid Textilhögskolan undersökt hur alternativ till traditionella kroppar kan användas i designprocessen för att skapa nya siluetter för kläder.

Under hösten öppnade ytterligare högkvalitativa utställningar. I oktober invigdes Mönstrade Positioner som utforskar samtida nordisk mönsterdesign för rum och kropp via 14 nordiska formgivaren. I november presenterades kollektionen Craft & Couture – hantverk, hållbarhet och historia där studenter från Textilhögskolan skapat unika plagg under handledning av Louise Xin, med kostymer från Kungliga Operan som material. Slutligen invigdes DRAFTS 4: Body and Space Relations som är ett flerårigt forskningsprojekt där konstnärliga objekt – artefakter – används för att utveckla idéer och metoder som för designforskningen framåt.

Många intressant program har arrangerats tillsammans med olika partners, exempelvis boksläpp Marketing Fashion, en kritisk reflektion över modets kraft i det moderna samhället och den roll som marknadsförare spelar i processen att definiera mode, författarsamtal med Susanna Alakoski kring textilindustrin, kvinnors arbete, tekokrisen och det finska arvet, Språngs och Skådebanans "Kultur över gränser" - en scenisk workshop för unga 12-19 år, ett seminarium och en visning som alla på olika sätt undersöker gränser och för samtal om hur vi kan bygga en mer hållbar värld som inte begränsar oss utan ger förutsättningar för alla att delta.

Socialt hållbart Borås

Museerna arbetar med att skapa aktiviteter, engagemang och ett kulturellt sammanhang för många åldrar och smakinriktningar för allt från mindre barn till unga vuxna – på båda våra institutioner. Traditionellt har vi fler ungdomar på Textilmuseet och fler yngre barn på Borås museum men det kan styras om på båda platser. Lördagsbarn och lovverksamhet fördelas på båda institutioner för att ge bredd och möjligheter. Under året har många sammanhang skapats och här följer några exempel; Fulsnyggt - en serie om nio workshops på Textilmuseet inom textil och mode, av unga för unga och med stöd av Kultur Ungdom med fokus på slow fashion och remake, på Borås museum exempelvis tillverkning av gräskronor av vilda blommor och på Textilmuseet sommarlovsprogram för lediga barn i juni med Tryckverkstad, Gardenparty på Borås födelsedag samt Regnbågsverkstad under Pride, två fantastiska praktikanter från Försäljning & Serviceprogrammet på Almåsgymnasiet blev medproducenter till den framtida Hållbarhetsutställningen med filmer på teman som "Skapa en garderob för 500 kr - en jämförelse mellan secondhand och nyproducerat" och "Klädutmaningen - hur

många looks det går att få fram av 10 plagg i en garderob”. På hösten fick barn följa med i en magisk värld befolkad av gårdstomtar, vättar, troll, älvor och året avslutades med den stora satsningen JULSTÖK i Ramnaparken, en dag fylld med juliga aktiviteter och kulturarv för hela familjen.

BORÅS STADSTEATER

Under 2023 har teatern utvecklat organisationen med de nya funktionerna Konstnärlig ledare, dramaturg och marknadschef i syfte att stödja den konstnärliga profilen samt öka synligheten. Parallellt har det pågått ett större visions arbete som samlat alla medarbetare. Under våren genomfördes workshops och detta har sedan byggts på med ett varumärkesarbete tillsammans med reklambyrå för att sätta ord på vision, budskap och ny profil. I slutet av hösten har även teaterns foajétrymme sett över och upprustats och moderniserats med nya möbler, belysning och skyltning.

Kultur i hela Borås och i VGR

Borås Stadsteater har bidragit med kultur i hela Borås och VGR genom att turnera med barnföreställningen Flickan från långt borta. Totalt besökte teatern 24 platser – bland annat orter som Kinna, Fristad, Sjöbo, Färgelanda, Stenungsund och Tjörn mfl. Teatern har också spelat föreställningen på egen scen vid 17 tillfällen. Föreställningen blev jättefint mottagen och är också anmäld till BIBU (Barn och ungdomsbiennalen) Borås Stadsteater fortsätter att producera scenkonstproduktioner för turné och stärker därmed sin regionala roll i såväl Boråsregionen som i hela Västra Götalandsregionen.

Bredda med kultur

Borås Stadsteater har bidragit med en bredd av kultur genom ett varierat utbud. Under året erbjöd verksamheten 7 gästspel, 11 lunchteaterföreställningar, 6 tillfällen med AW+ och 4 Ord på lilla, 28 rundvandringar och 110 personer tog också del av teaterns olika poddavsnitt. Under hösten startade teatern upp möjligheten för boråsare att komma på öppna repetitioner. Vid de två tillfällena som gavs tog 360 personer, varav 120 barn och unga, del av repetitionerna. Teatern har också bidragit till Hemgårdens föreställning Algots med premiär den 2 juni. Då föreställningen blev mycket uppskattad har Hemgården tillsammans med teatern planerat för ytterligare en spelperiod under 2024.

Utmana med kultur

Borås Stadsteater har utmanat med kultur genom att producera nya scenkonstproduktioner där varje specifik produktion utmanar på sitt unika sätt och skapar relevans för och med en bredd av målgrupper. År 2023 inleddes med en fortsatt spelperiod av familjeföreställningen Hans och Greta. Teaterns ambition med föreställningen var att knyta an till den klassiska sagotraditionen och tolka sagan i en samtida kontext. Efter en avslutad spelperiod för Hans och Greta spelade teatern sin egenproducerande performance-lecture föreställning Var e brudarna. De spelades vid åtta tillfällen varav ett tillfälle teckentolkades. Den 10 februari hade barnföreställningen, Flicka från långt borta premiär. Föreställningen ställde frågor om ensamhet och att vara på flykt. Med sång, musik och lekfullhet blev det en fin historia i ett litet format. Vårens sista produktion på stora scen var kontorskomedin Chefen som tillsammans med Kristina Issas musik blev en föreställning som speglade det absurda i vår arbetsvardag och i en magisk realism. I samband med en föreställning av Chefen gavs även en konsert av Kristina Issa i teaterfoajén. Föreställningen syntolkades också vid ett tillfälle.

Hösten startade upp med teaterns succéföreställning, Backanterna. Det blev en föreställning där publiken kastades mellan humor och nattsvart tragedi över en dystopisk spelplan till tunga toner av nyskriven doom-metal. På lilla scen blev det nyskrivet och föreställningen Kristinvariationer tog sin utgångspunkt i August Strindbergs drama, Fröken Julie men utifrån Kristines (köksans) perspektiv. Texten byggde på intervjuer med kvinnor i Borås som har haft liknande serviceyrken som Kristine och teaterns ambition med föreställningen var att ge de bortglömda arbetarna en röst värd att lyssna på.

Året avslutades med nycirkusföreställningen Euphoria – ett samarbete mellan Riksteatern och Stora teatern (Göteborgs Stadsteatern). Det blev en föreställning fylld av vibrerande energi, överraskningar, humor och akrobatik som tänjer gränserna för vad den mänskliga kroppen kan utföra.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Folkbibliotek

2.3.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal folkbibliotek	11	11	11	11
Öppethållande timmar per vecka, folkbibliotek	360	391	430	434

Därutöver 178 timmar Meröppet.

2.3.2 Egen organisation

2.3.2.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Andel kulturaktiviteter för barn och unga, %.	51	57	55	49

2.3.3 Biblioteksverksamhet

2.3.3.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal medialån biblioteken i Borås	683 803	795 641	700 000	797 999
Antal medialån skolbiblioteken i Borås	197 647	203 572	250 000	203 935
Antal besökare biblioteken i Borås	303 487	466 652	600 000	462 055

2.3.4 Museiverksamhet och kulturminnesvård

2.3.4.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal besökare Borås museum	21 094	28 086	25 000	22 085
Antal besökare Textilmuseet	30 794	64 576	50 000	37 364

2.3.5 Konst och utställningsverksamhet

2.3.5.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal besökare Konstmuseet	89 513	53 912	25 000	44 971

2021 visades Borås Art Biennial och 2022 visades Borås Bright Art, båda dessa utställningarna hade utställningsverksamhet utanför museet i offentliga miljöer och sågs därmed av fler besökare.

2.3.6 Teaterverksamhet

2.3.6.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal besökare Stadsteatern	4 892	12 770	20 000	16 167

2.3.7 Kulturskola

2.3.7.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal elever Kulturskolan	1 990	2 200	2 100	2 478

2.3.8 Filmverksamhet

2.3.8.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal besökare Röda Kvarn	3 814	6 987	11 500	9 088

2.3.9 Kulturhuset

2.3.9.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal besökare Kulturhuset	122 109	251 602	330 000	264 789

2.4 Jämställdhetsperspektivet

Kulturnämnden arbetar aktivt och målmedvetet med att budgeten och planerad verksamhet ska främja jämställdhet. Under året har biblioteken stärkt sitt arbete med tillgänglighet, gått igenom alla bibliotekslokaler samt gått kurs i teckenstöd, dels för samtlig personal och med fördjupning för delar av personalen. Statliga pengar har möjliggjort detta. Även en HBTQI-diplomering har genomförts, i praktiken en utbildning om HBTQI och bemötande. Statliga medel har möjliggjort detta och biblioteken har även fått statliga pengar för att utveckla arbetet med HBTQI-frågor på biblioteken under 2023. Under hösten har även Kulturskolan genomfört HBTQI-diplomering. Kulturförvaltningen

deltog som vanligt med flera aktiviteter i Borås Pride.

Publika möten har avslutat sin del i ett pilotprojekt om rättighetsbaserat arbetssätt, lett av en projektledare från Enheten för kvalitet och utveckling. Upplägget var ambitiöst och sträckte sig över ett år, men tyvärr slutade projektledaren i förtid och ingen ersättare tillsattes. Publika möten har genom projektet tillgång till en rad informativa dokument för att kunna föra arbetet vidare. Dessutom har en rapport som summerar erfarenheterna av projektet gjorts.

Borås Stadsteater har fortsatt arbetet med att öka tillgängligheten genom att erbjuda syntolkade föreställningar på såväl stora som lilla scen. Teatern har också uppdaterat tekniken på stora scenen med IR-sändare för en bättre ljudupptagning för personer med nedsatt hörsel.


Verksamheterna har också ett normkritiskt jämställdhetstänk i marknadsföring och kommunikation, till exempel genom att kommunicera på ett jämställt sätt mot kund och motverka stereotypa bilder av pojkar/flickor i marknadsföringen. Kulturskolan har tagit fram nya illustrationer i denna anda, när den nya webplattformen Studyalong lanserades.

Museerna utgår från ett normkritiskt perspektiv i val av utställningar, aktiviteter och vid inköp av konst. Konstmuseet, Textilmuseet, och Borås museum presenterar projekt, historia och berättelser som är mångskiftande, oväntade och diversifierade. Publika möten och Textilmuseet har samarbetat med Dansk kompaniet Språng och Skådebanan i genomförandet av en workshop och seminarium med temat Kultur över gränser och funktionsöverskridande perspektiv. En givande och tankeväckande kväll med möjligheten att utifrån egna erfarenheter samtala om vem som har rätt till konstnärliga och kulturella rum.

Under höstterminen 2024 har kulturskolan arbetat för ett större utbud mot målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Detta har resulterat i att kulturskolan nu erbjuder Kulåret för barn i anpassad skola. Nytt för höstterminen är också att en grupp i det redan så inarbetade konceptet ”Diggarna” har startats upp för yngre deltagare.

3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd

3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
Kulturnämnden ska utreda förutsättningar för att göra Kulturskolan avgiftsfri.	 Genomfört	Verksamheten har sammanställt en utredning kring avgiftsfri kulturskola som redogjordes för vid Kulturnämnden 20 november 2023. Kulturnämnden har tagit del av utredningen vilken har skickats vidare till Kommunfullmäktige för beslut.

4 Resurser

4.1 Nämndens verksamhet 1

4.1.1 Resultat

4.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	2 975	4 788	0	4 254	4 254
Avgifter och övriga intäkter	24 477	28 269	30 651	32 683	2 032
Summa intäkter	27 452	33 057	30 651	36 938	6 286
Personal	-112 973	-117 201	-133 396	-128 117	5 280
Lokaler	-44 291	-44 670	-47 042	-46 953	89
Material och tjänster	-57 251	-63 097	-52 107	-65 053	-12 946
Kapitalkostnader	-4 664	-4 191	-4 006	-4 015	-10
Summa kostnader	-219 178	-229 159	-236 551	-244 138	-7 587
Buffert (endast i budget)	0	0	-2 000	0	2 000
Nettokostnader	-191 727	-196 102	-207 900	-207 200	700
Kommunbidrag	190 080	196 800	207 900	207 900	
Resultat jämfört med kommunbidrag	-1 647	698	0	700	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt					
Resultat jämfört med tillgängliga medel		19 958		12 265	
Ackumulerat resultat		6 616		8 515	

4.1.1.2 Resultatanalys

Resultat 2023

Resultatet 2023 blev för Kulturförvaltningen +700 tkr.

Med bokslutsjusteringarna på totalt på +2 261 tkr, se nedan, blir resultatet +2 961 tkr.

De största avvikelserna är:

+2 000 tkr, som är förvaltningens buffert

-2 272 tkr, är Konstmuseets resultat. Kulturförvaltningen tar upp tre bokslutsjusteringar, se nedan, på totalt 1 211 tkr. Resterande -1 061 tkr beror på förstudien för ett Nytt Konstmuseum samt kostnadsföring av förstudien Annelundsparken som skulpturpark.

Bokslutsjusteringar 2023

Konstmuseet

+295 tkr, som kompensation för driftskostnaderna för Konstbiennalen. Investeringsprojektet Konstbiennalen minskas med motsvarande belopp.

+416 tkr, som kompensation för akuta underhållsarbeten inom Konstnärlig gestaltning. Investeringsprojektet Konstnärlig gestaltning minskas med motsvarande belopp.

+500 tkr, som kompensation för konstverket Tornado Touch Down som fick destrueras under 2023.

Biblioteken och Kulturskolan

+1 050 tkr för utebliven lönesatsning under 2023, gällande Biblioteken och Kulturskolan.

Resultat 2022

Resultatet 2022 blev för Kulturförvaltningen +698tkr.

Med bokslutsjusteringen på +1 201tkr, för Konstbiennalen, se nedan, blir resultatet +1 899tkr.

De största avvikelserna är:

+1 950 tkr, som är förvaltningens buffert

+1 246 tkr, är Kulturskolans resultat som beror på några ej återbesatta pensions- och lärartjänster.

-2 072 tkr, är Konstmuseets resultat. Här räknar Kulturförvaltningen med en bokslutsjustering, se nedan, på +1 201 tkr. Resterande -871 tkr beror på att projektet Borås Bright Art blivit dyrare än planerat och man påbörjade arbetet med Tunbjörkrummet tidigare än planerat.

Bokslutsjustering 2022

Konstmuseet drift

+1 201 tkr, som kompensation för planerade driftskostnader för Konstbiennalen. Investeringsprojektet Konstbiennalen minskas med motsvarande belopp.

Resultat 2021

Resultatet 2021 blev för Kulturförvaltningen -1 647 tkr. Med bokslutsjusteringen på +5 626 tkr, för planerade driftskostnader för Konstbiennalen, blir resultatet +3 979 tkr.

De största avvikelserna är:

+1 900 tkr, som är förvaltningens buffert

+2 165 tkr, är Teaterns överskott på grund av att verksamheten inte har kunnat bedrivas som planerat under 2021 och därmed fått lägre nettokostnader.

+768 tkr, är Kulturskolans resultat som beror på ej återbesatta pensions- och lärartjänster vilka avslutats under våren 2021, vilket var planerat.

Bokslutsjusteringar 2021

Konstmuseet drift

+5 625 tkr, som kompensation för driftskostnaderna för Konstbiennalen. Investeringsprojektet Konstbiennalen minskas med motsvarande belopp.

Konstmuseet investering Konstnärlig gestaltning

+6 885 tkr, gällande donationen av jubileumskonstverket Devil Whirls. Kulturförvaltningen har tagit samtliga kostnader för Devil Whirls på investeringsprojektet Konstnärlig gestaltning men donationerna har bokförts på Stadsledningskansliet.

4.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Kulturnämnden					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-874	-1 214	-1 485	-1 188	297
Nettokostnad	-874	-1 214	-1 485	-1 188	297
Kulturadministration					

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Intäkt	3	60	0	275	275
Kostnad	-9 932	-9 926	-10 348	-10 798	-450
Nettokostnad	-9 929	-9 866	-10 348	-10 523	-175
Biblioteksverksamhet					
Intäkt	3 487	4 400	1 450	3 907	2 457
Kostnad	-56 549	-59 866	-59 717	-62 929	-3 212
Nettokostnad	-53 062	-55 466	-58 267	-59 022	-755
Museiverksamhet					
Intäkt	6 035	8 749	8 297	8 440	143
Kostnad	-28 979	-32 437	-32 858	-32 843	15
Nettokostnad	-22 944	-23 688	-24 561	-24 403	158
Konst och utställningsverksamhet					
Intäkt	1 758	1 768	1 240	1 819	579
Kostnad	-18 366	-14 854	-12 798	-15 650	-2 852
Nettokostnad	-16 608	-13 086	-11 558	-13 831	-2 273
Teaterverksamhet					
Intäkt	11 338	12 064	15 256	14 940	-316
Kostnad	-35 523	-39 616	-44 080	-43 127	953
Nettokostnad	-24 185	-27 552	-28 824	-28 187	637
Publika möten					
Intäkt	1 444	1 372	1 254	1 396	142
Kostnad	-17 715	-10 079	-10 168	-10 347	-179
Nettokostnad	-16 271	-8 707	-8 914	-8 951	-37
Stöd till studieorganisationerna					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-3 393	-3 500	-3 463	37
Nettokostnad	0	-3 393	-3 500	-3 463	37
Stöd till övrig kulturverksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-4 556	-4 465	-4 674	-209
Nettokostnad	0	-4 556	-4 465	-4 674	-209
Kulturskolan					
Intäkt	3 447	4 706	3 155	6 219	3 064
Kostnad	-41 267	-43 294	-46 010	-48 554	-2 544
Nettokostnad	-37 820	-38 588	-42 855	-42 335	520
Skolbibliotek					
Intäkt	33	0	0	0	0
Kostnad	-10 067	-9 986	-11 122	-10 622	500
Nettokostnad	-10 034	-9 986	-11 122	-10 622	500
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-2 000	0	2 000
Nettokostnad	0	0	-2 000	0	2 000

Intäkt
Kostnad

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Totalt					
Intäkt	27 545	33 119	30 652	36 996	6 344
Kostnad	-219 272	-229 221	-238 551	-244 195	-5 644
Nettokostnad	-191 727	-196 102	-207 899	-207 199	700

4.1.2.1 Kulturnämnden

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Kulturnämndens resultat blev +296 tkr, främst beroende på en sjukskrivning.

4.1.2.2 Kulturadministration

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Kulturadministrationens resultat blev -175 tkr, främst beroende på kostnader för utställningen Concrete.

4.1.2.3 Biblioteksverksamhet

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Totalt sett under 2023 gör skolbiblioteksverksamheten ett plus på 500tkr, beroende på en stor personalomsättning och några längre sjukskrivningar, det är notoriskt svårt att få tag på vikarier till skolbiblioteken.

Folkbiblioteken gör ett minusresultat på ca 750tkr, vilket beror på den uteblivna kompensation för den extra lönesatsningen på bibliotekarier. Denna lönesatsning kompenseras för till 2024 genom en bokslutsjustering.

I juni beviljades biblioteken två bidrag från Statens Kulturråd, 450 tkr för samordning och implementering av Knallebiblioteken samt 390 tkr i litteraturstöd. Under hösten beviljades ytterligare ett statligt stöd, 140 tkr för Läsfrämjandelyftet, fortbildning för att göra bibliotekspersonalen ännu bättre på läsfrämjande.

4.1.2.4 Museiverksamhet

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

De kulturhistoriska museerna redovisar ett överskott på +158 tkr 2023. Detta beror främst på vakans i tjänst under delar av året.

Åtgärder

Inga åtgärder vidtas.

4.1.2.5 Konst och utställningsverksamhet

Väsentliga Budgetavvikelser

Resultatet för Konstmuseets blev -2 272 tkr.

Konstmuseets bokslutsjusteringar

+295 tkr, som kompensation för driftskostnaderna för Konstbiennalen. Investeringsprojektet Konstbiennalen minskas med motsvarande belopp.

+416 tkr, som kompensation för akuta underhållsarbeten inom Konstnärlig gestaltning. Investeringsprojektet Konstnärlig gestaltning minskas med motsvarande belopp.

+500 tkr, som kompensation för konstverket Tornado Touch Down som fick destrueras under 2023.

Efter dessa bokslutsjusteringar blir resultat - 1 061 tkr. Denna budgetavvikelse består av förstudien till ett nytt Konstmuseum samt kostnadsföring av förstudien Annelundsparken som en skulpturpark.

4.1.2.6 Teaterverksamhet

Väsentliga budgetavvikelser

Verksamheten lämnar ett resultat på + 637 tkr. Överskottet beror främst på vakanta tjänster, som uppstår då verksamheten har svårt att rekrytera rätt kompetenser i bristyrken, samt på färre kostnader för konstnärliga konsulter och frilansare mot planerad budget.

4.1.2.7 Publika möten

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Verksamheten har inga väsentliga avvikelser.

4.1.2.8 Stöd till studieorganisationerna

Väsentliga budgetavvikelser

Ingen budgetavvikelse, 3 463 tkr av 3 500 tkr har förbrukats.

4.1.2.9 Stöd till övrig kulturverksamhet

Väsentliga avvikelser

Sedan nämndbeslut i januari om att reservera 270 tkr av Kulturförvaltningens buffert för att upprätthålla bidragsnivån för nuvarande föreningar med årsbidrag, är prognosavvikelsen -270 tkr.

Budget avsedd för En snabb slant har dragit över något. Å andra sida har inte hela budget för Projekt- och arrangemangsstöd förbrukats.

4.1.2.10 Kulturskolan

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Verksamheten lämnar ett resultat på+ 520 tkr. Orsaken till budgetavvikelsen är på grund av längre sjukskrivning och föräldraledighet där tjänster inte återbesatts fullt ut, då det varit svårt att tillsätta vikarie. Kulturskolan har även haft högre intäkter än budgeterat.

4.1.2.11 Skolbibliotek

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Skolbiblioteksverksamheten visar ett plus på ca 500tkr för 2023, det beror på en hög personalomsättning och några längre sjukskrivningar.

Tyvärr är det svårt att få in vikarier till skolbiblioteken, men resultatet pekar ändå på att en något högre grundbemanning inom ram skulle vara möjlig.

4.1.3 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Kulturrådet	Biblioteken och Kulturskolan litteraturstöd, lovverksamhet mm	5 594	3 848
Svenska Filminstitutet	Biografen Röda Kvarn	341	88
Summa		5 935	3 936

5 Investeringar

5.1 Sammanställning Investeringensvolym

	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Investeringar årliga anslag	2 700	1 866	834
Investeringar som löper över flera år	22 423	4 547	17 876
Summa	25 123	6 413	18 710

5.2 Investeringar, årliga anslag

Investeringsprojekt

Tkr	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Förvaltningsövergripande investeringar	1 500	947	553
Konstinköp Konstmuseet och Textilmuseet	1 200	919	281
Summa	2 700	1 866	834

Analys

Större konstinköp 2023

Textilmuseet

Inköp av textil konst; "Pills" 2022 av Maja Michaelsdotter, verken "Oxy" och "Citalopram" pris 128 000 SEK, "Embodiment VII EOS" 2019 av Linda Nurk pris 56 579 SEK, "The Goddess of Water and Ice" 2014 av Jeanette Schäring pris 15 000 SEK.

Inköp för externa medel: "What could be touched and that beyond" 2023 av Linda Orvning, pris 202 359 SEK via medel från The Osher Foundation

Konstmuseet

The Third Position In Between Two Worlds Where One is Called Infidelity and the Other One Decay, 2004Fotografi av Annika Elisabeth von Hausswolff. Inköpspris: 210 000 kr

Portrait of a Wicked, 2023, Skulptur av Nathalie Djurberg & Hans Berg, Inköpspris: 410 000 kr

Strykbrädan, ur serien "Hemmakontor", 2020, Fotografi av Daniel Nilsson, vinnare av Lars Tunbjörks pris 2022. Inköpspris: 9 600 kr

Mint Sky, Moon, Dazzling Pink Glowing Sea, 4 fotografier av Charlotta Hammar Inköpspris: 31 600 kr

Är det det här människor kallar ofrivillig ensamhet?, 2020, Originalteckning av Max Gustafsson. Inköpspris: 4 000 kr

Portrait of Jason "Furious" Styles, 2023. Oljemålning, Wes Mapes. Inköpspris: 39 000kr

Förvaltningsövergripande investeringar

Investeringarna som gjorts är bl.a. nytt ljudmixerbord till Teatern, Publika möten har renoverat den öppna väggen på Magasinsgatan 8, Textilmuseet har köpt in ledbelysning, Kulturskolan har köpt gardiner som täcker väggarna i scenrummet och Konstmuseet ny belysning.

5.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023	Omdisponering	Total prognos	Projekt status
Konstnärlig gestaltning enligt 1%-regeln		16 193	4 523	11 670	11 254		3
Konstbiennalen		1 953	0	1 953	1 658		3
Biblioteksdatasystem	1 000	1 000	0	1 000	1 000	1 000	3
Textilmuseet basutställning	1 500	1 500	0	1 500	1 500	1 500	3
Sjöbohuset hyllsystem	1 000	1 000	0	1 000	1 000	1 000	3
Sandareds bibliotek meröppet	700	700	477	223	223	700	3
Kulturskolan Hässlehuset	1 000	77	77	0	0	1 000	4
Konstutredning förstudie	500	0	-530	530		530	1
Summa	5 700	22 423	4 547	17 876	16 635	5 730	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Projektering

3: *Investeringen pågår*

4: *Klart för ekonomisk slutredovisning*

Analys

Konstnärlig gestaltning enligt 1%-regeln

Utfallet för 2023 blev 4 523 tkr. Detta skulle ge en omDispositionering till 2024 på 11 670 tkr. Dock tillkommer en bokslutsjustering på 416 tkr gällande akut underhåll på den offentliga konsten vilket ger en omDispositionering på 11 254 tkr (11 670 - 416).

Konstbiennalen

Utfallet för 2023 blev 0 tkr. Detta skulle ge en omDispositionering till 2024 på 1 953 tkr. Dock tillkommer en bokslutsjustering på 295 tkr gällande driftskostnader för Konstbiennalen vilket ger en omDispositionering på 1 658 tkr (1 953 - 295).

Biblioteksdatasystem

Biblioteksdatasystemet Curia är i drift, men delar av investeringskostnaden kommer under 2024, vilket förklarar varför inte alla medel har använts under 2023.

Textilmuseet basutställning

Investeringen brukas till viss del 2023 och kommer att tas i anspråk som helhet 2024.

Sjöbohusets hyllsystem

Sjöbohusets invigs under 2024 och således görs investeringen i ett nytt hyllsystem under 2024.

Sandareds Meröppet

Sandareds Meröppet, större delen är använt, några arbeten med ljus och el återstår.

Konstutredning förstudie

Förstudien gällande Annelundparken som en skulpturpark. Denna förstudie från tidigare år ledde inte till något investeringsprojekt och kostnadsförs härmed.

6 Arbetsgivarpolitik

Arbetsmiljö

Förvaltningens medarbetare består huvudsakligen av tillsvidareanställd personal, förutom Stadsteatern som har en betydande andel visstidsanställd personal, främst konstnärlig personal och tekniker under Riksavtalet. Behovet av visstidsanställd personal påverkar teaterns arbetsorganisation och kultur, vilket leder till pågående grupprocesser att hantera.

Arbetsmiljöverket avslutade den 22 december ärendet som rörde en tidigare anmälan från Stadsteaterns huvudskyddsombud. Verket konstaterade att arbetsgivaren hade pågående åtgärder för att möta skyddsombudens begäran och avslog därför att meddela förbud eller föreläggande. Ett uppföljningsmöte hölls den 19 december där Arbetsmiljöverket bedömde att Stadsteatern uppfyller kraven.

Under 2023 implementerades ett arbetssätt för systematiskt arbetsmiljöarbete i förvaltningens samverkansgrupper. Tre gånger per år analyseras nyckeltal som sjukfrånvaro, tillbud, olycksfall, arbetad tid för timavlönade och flexsaldo, varav en gång är ett årsbokslut. Hittills har ingen avvikelse i arbetsmiljön kunnat observeras baserat på dessa nyckeltal.

Organisation

Det administrativa stödet genomgick förändringar, där HR-chefen lämnade och en ny administrativ chef rekryterades med ansvar för ekonomi, HR, IT och nämnd. Organisatorisk klustersamverkan med Fritid och folkhälsoförvaltningen fortsatte som en professions- och arbetsplatsgemenskap. Programmet Chefoskopet, som syftade till att förbättra chefers förutsättningar och arbetsmiljö, avslutades under

året. Kvarstående åtgärdsbehov hanteras i den ordinarie budget- och verksamhetsprocessen. Gemensamma chefsträffar har fortsatt för verksamhetschefer och enhetschefer med fokus på verksamhetsnära frågor.

Bemanning

Stadens mål att minska andelen timavlönade anses svårt och olämpligt för kulturförvaltningens verksamheter, då timavlönade är nödvändiga för att upprätthålla öppettider på kvällar och helger samt utgör viktiga instegsjobb och erfarenheter för studenter inom kulturområdet.

Personalomsättningen inom kulturförvaltningen har varit relativt stabil de senaste tre åren, och en stabil bemanning anses positivt för verksamhetens kvalitet och arbetsmiljö. Förvaltningen följer fortsatt personalomsättningen som en del av sitt arbete med arbetsmiljö, bemanning och organisation.

Förväntade pensionsavgångar inom de närmaste tre åren bedöms vara 10 medarbetare och de närmaste sex åren 30 medarbetare. Arbete har påbörjats för att säkra kompetensförsörjningen genom bland annat kontakt med skolor för lärlingsutbildningar, breddad rekrytering och organisatoriska lösningar. Förvaltningen fortsätter även att analysera behoven för framtida kompetensförsörjning och genomför kompetensbaserad rekrytering.

Förvaltningens sjukfrånvaro och arbetsorganisation

Sjukfrånvaron inom förvaltningen ligger på en relativt låg nivå, med en total sjukfrånvaro på 5,5 procent år 2023 jämfört med 5,6 procent år 2020. Korttidsfrånvaron har minskat medan långtidsfrånvaron har ökat under 2023, med orsaker både av privat och arbetsrelaterad karaktär. Biblioteken har den högsta sjukfrånvaron, särskilt närbiblioteken och skolbiblioteken, på grund av beroendet av timavlönad personal vid oplanerad sjukfrånvaro. Förvaltningen arbetar med att förbättra arbetsorganisationen, bemanningen och schemalaggningsen för att minska påverkan av hög timavlönad andel. För att vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla kvalitet i biblioteksverksamheten, kommer förvaltningen att utreda skolbiblioteksreformen under 2024 för att optimera organisationen och resursfördelningen

Under 2023 har förvaltningen fortsatt att anpassa arbetssätt med digitalisering och öka samordningen för att skapa nya förutsättningar för bemanning.

Chefer och HR har ökat sin kunskap om psykisk ohälsa bland unga medarbetare och kommer att fortsätta arbeta med detta under 2024. Förvaltningen har i förebyggande syfte använt sig av tjänsten samtalsstöd av Företagshälsovården och under 2023 lagt 14 beställningar vilket utgör 32% av förvaltningens totala beställningar. Kvinnor stod för 93 procent av dessa. Dessa siffror är i samma nivå som 2021 och 2022 utgjorde samtalsstöd 19 procent av förvaltningens totala beställningar till Företagshälsovården varav kvinnor stod för 100 procent av dem. Chefer och HR på förvaltningen har under 2023 ökat sin kunskap inom området psykisk ohälsa bland unga medarbetare genom utbildningsmaterial från SKR och detta är en fråga vi kommer fortsätta att följa och arbeta vidare med 2024.

Flera av kulturförvaltningens verksamheter samverkar med andra förvaltningar vilket även det påverkar medarbetares arbetsmiljö. Hur dessa samarbetsrelationer och samverkansprocesser hanteras kan ha konsekvenser för hur medarbetarna inom kulturförvaltningen upplever och hanterar sitt arbete. Det är en viktig aspekt att beakta för att skapa en positiv och effektiv arbetsmiljö inom kulturförvaltningen.

Omställningen av verksamheten bedrivs av förvaltningens medarbetare

För att möta förändrade behov fokuserar förvaltningen på att säkerställa att medarbetarna har rätt kompetens, motivation, förståelse för och acceptans av förändringar samt en hållbar arbetsmiljö. Under året har kompetensbaserad rekrytering införts, och rekryteringar har generellt sett varit framgångsrika, dock med utmaningar inom bristyrken som teaterns praktiska yrken som maskör och tekniker vilka påverkats av arbetsplatsnedstängningarna under pandemin.

Chefer identifieras som nyckelfunktioner för att vara en attraktiv arbetsgivare, och för att möta kraven från den yngre generationen har förvaltningen arbetat med att skapa gynnsamma förutsättningar för

chefer, inklusive utveckling av organisatoriska förutsättningar genom Chefios. Omställningen kräver kontinuerlig utvärdering av arbetsmiljö, arbetsorganisation och kompetensförsörjning, och det nya omställningsavtalet KOM-KR har implementerats under 2023 med chefers deltagande i workshops.

För att skapa en verksamhet som är angelägen och relevant för alla invånare i Borås, enligt nämndens kulturprogram och strategin för ett socialt hållbart Borås, betonas behovet av att medarbetarna i förvaltningen bättre speglar befolkningen.

Kompetens- och rekryteringsförutsättningar

Prognoser indikerar att yrken inom kultursektorn och kommunikation/marknadsföring förblir attraktiva på lång sikt. Rekrytering av utbildade kulturskollärare och specialiserad kompetens inom teatern förväntas dock minska över tid. Konkurrensen om bibliotekarier är balanserad, men det är svårare att rekrytera till arbetsuppdrag i socioekonomiskt utsatta områden.

Digital kompetens, i linje med kulturell och konstnärlig utveckling, är svårt att rekrytera. Framväxten av AI-teknik förväntas påverka kreativa och kulturella näringar, och förvaltningen ser viktigheten av att följa med i utvecklingen kring AI. Erfarna kommunikatörer är svåra att rekrytera, men under 2023 har förvaltningen tillsatt en marknadschef till teatern och en kommunikatör till Publika möten för att stärka marknadsföring, öka deltagande, och förbättra både intern och extern kommunikation inom förvaltningen.

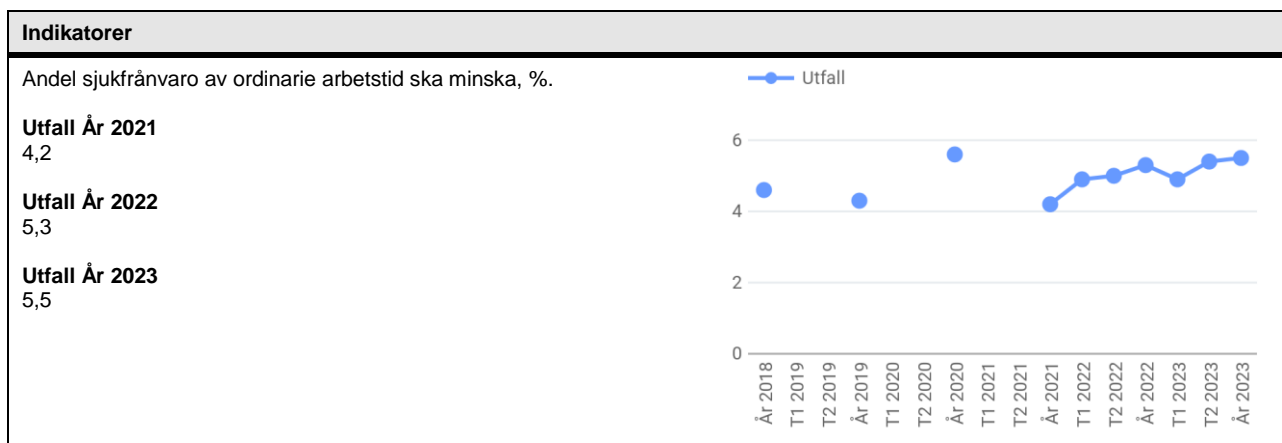
Lönebildning som en del av förvaltningens kompetensförsörjning

Möjligheten till tillfälligt distansarbete och goda pendlingsmöjligheter inom Göteborgsområdet har ökat förvaltningens möjlighet att rekrytera kompetens. Samtidigt blir konkurrenskraftiga löner allt viktigare för att behålla och attrahera kompetent personal. Under 2023 har förvaltningen differentierat arbetsuppgifter och yrken för att bredda och rekrytera med kompletterande kompetenser samt skapa incitament för karriär- och utvecklingsmöjligheter för befintlig personal.

Biblioteken har fortsatt att anställa personal med annan akademisk utbildning för att bredda kompetensen, inklusive lärare och förskollärare. Inom kulturskolan har kompetensbristen delvis lösts genom övergång till mer grupputbildning, vilket även minskar köerna till kulturskolans kurser.

För att möta konkurrensen och förbättra lönenivåerna har förvaltningen genomfört en treårig lönesatsning för kulturskollärare och bibliotekarier, och man anser att det inte är motiverat att ytterligare höja lönerna för dessa yrkesgrupper efter 2023. En annan prioritering i löneöversynen 2023 var enhetschefernas löner, som ansågs låga i relation till likvärdiga yrken i staden. För att möta konkurrensen ser förvaltningen också behovet av att fortsätta se över bemanning, arbetsorganisation samt differentiera arbetsuppgifter och yrken under 2024. Marknadsförare och kommunikatörer inom förvaltningen har också identifierats med låga löner i förhållande till stadens lönebild.

6.1 Indikatorer



Indikatorer

Analys Sjukfrånvaron är fortfarande på en relativt låg nivå i förvaltningen men den har ökat något sedan samma period föregående år. Den korta sjukfrånvaron har minskat men framförallt är det sjukfrånvaron dag 91 -180 som har ökat från 2,7% (jan tom nov 2022) till 15,34% samma period 2023. (Från 1 person till 8 personer).

Det går ej att se ett mönster mellan frånvaroorsak eller verksamhet att dra analyserande slutsatser ifrån. Frånvaron är fördelad på fler av våra verksamheter och orsakerna är både av privat karaktär och arbetsrelaterad karaktär. Besvären är både fysiska, organisatoriska- och sociala. Arbetet med rehabilitering fortsätter i förvaltningen enligt Borås Stads systematik och rehabiliteringsrutin samt att förvaltningens arbete med att se över arbetsorganisation, bemanning och schemaläggning fortsätter och tros på sikt minska sjukfrånvaron.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Utfall År 2021

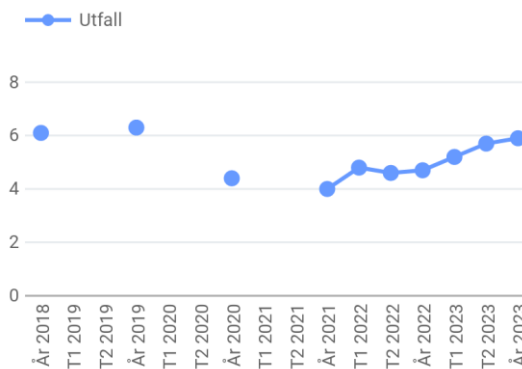
4

Utfall År 2022

4,7

Utfall År 2023

5,9



Analys Andelen timavlönad personal kvarstår på en låg nivå men ökat något till 5,2 %. Ökningen, beror på att förvaltningens utbud av utställningar, teater och bioföreställningar är igång igen, jämfört med åren med Corona pandemin, och med mer verksamhet ökar antalet timavlönade värdar.